VESTBY PP

HØRINGSINNSPILL

Natur og miljø frem mot 2038

Høringsuttalelse til kommuneplanens samfunnsdel 2027–2038

Høringsfrist: 1. juli 2026

Vestby Pensjonistparti | Hele Vestby. Hele livet.

1. Sammendrag

Vestby er en kommune i vekst. Det gir store muligheter, men også et økende ansvar for å ta vare på naturmangfold, matjord, vannmiljø, Oslofjorden og attraktive lokalsamfunn. En bærekraftig utvikling handler ikke om å stoppe vekst, men om å styre veksten slik at naturressursene forvaltes klokt og kommende generasjoner får minst like gode muligheter som oss.

PP Vestby mener natur, klima, vannmiljø, samfunnssikkerhet og kommuneøkonomi må ses i sammenheng. Investeringer i naturbaserte løsninger og god arealforvaltning kan redusere framtidige kostnader knyttet til flom, overvann, erosjon og teknisk infrastruktur, samtidig som de styrker folkehelsen og gjør kommunen mer attraktiv å bo og arbeide i.

Denne høringsuttalelsen inneholder konkrete forslag innen naturforvaltning, vannmiljø, Oslofjorden, masseforvaltning, klimatilpasning og finansiering. Vårt mål er å bidra konstruktivt til kommuneplanen gjennom forslag som er realistiske, gjennomførbare og økonomisk ansvarlige.

2. Innledning

Vestby Pensjonistparti ønsker å bidra aktivt til utviklingen av Vestby som en framtidsrettet kommune med bærekraftige lokalsamfunn, levende nærmiljøer og en natur som forvaltes med respekt.

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste strategiske dokument. Den legger føringer for arealbruk, tjenesteutvikling, samfunnssikkerhet, klima, miljø og økonomiske prioriteringer fram mot 2038. Planen vil derfor ha stor betydning for hvordan Vestby utvikler seg de neste årene.

PP Vestby ønsker ikke å utarbeide en alternativ kommuneplan. Vi ønsker å styrke kommunens plan gjennom konkrete forslag som bygger videre på planprogrammets mål og ambisjoner. Vår høringsuttalelse er derfor utarbeidet med utgangspunkt i kommunens eget planprogram.

Hvert kapittel følger samme struktur:

- Hva sier planprogrammet?
- PP Vestbys vurdering.
- PP Vestbys forslag.
- Forankring i planprogrammet.

Denne strukturen gjør det enkelt å se hvordan våre forslag bygger videre på kommunens egne mål og hvordan de kan bidra til å styrke kommuneplanen.

3. Natur og arealutvikling

Hva sier planprogrammet?

Planprogrammet legger til grunn at Vestby skal utvikles på en bærekraftig måte der naturmangfold, klima, jordvern og god arealforvaltning inngår som sentrale hensyn. Kommunen skal vurdere konsekvensene av framtidig arealbruk og sikre en langsiktig forvaltning av naturressursene.

PP Vestbys vurdering

PP Vestby støtter denne målsettingen, men mener naturhensyn må få en enda tydeligere plass i kommuneplanen. Natur er ikke bare et miljøspørsmål. Natur er også grunnlaget for folkehelse, klimatilpasning, biologisk mangfold, matproduksjon og attraktive bomiljøer.

Etter vår vurdering bør kommunen i større grad legge prinsippet om arealnøytralitet til grunn. Nye utbygginger bør så langt som mulig skje gjennom fortetting eller omdisponering av allerede utbygde arealer før nye natur- og jordbruksområder tas i bruk.

Vi mener også at kommunen bør innføre naturregnskap ved større arealendringer. På samme måte som økonomiske konsekvenser vurderes, bør også tap og restaurering av natur dokumenteres og synliggjøres i beslutningsgrunnlaget.

PP Vestbys forslag

PP Vestby foreslår at kommuneplanen:

- legger arealnøytralitet til grunn for framtidig arealpolitikk
- legge til rette for at nye utbygginger bør så langt som mulig skje gjennom fortetting eller omdisponering av allerede utbygde arealer før nye natur- og jordbruksområder tas i bruk.
- innfører naturregnskap ved større utbyggingsprosjekter
- styrker vernet av matjord, kantsoner og våtmarker
- prioriterer restaurering av natur der tidligere inngrep har redusert naturverdiene
- etablerer flere pollinatorområder og grønne korridorer
- styrker samarbeidet med frivillige organisasjoner og grunneiere om naturforvaltning.

Forankring i planprogrammet

Forslagene bygger opp under planprogrammets mål om bærekraftig arealutvikling, naturmangfold, klima og god ressursforvaltning, og bidrar til å konkretisere hvordan disse målene kan omsettes til praktisk politikk.

4. Vannmiljø og Oslofjorden

Hva sier planprogrammet?

Planprogrammet peker på vannmiljø, overvann, klima og Oslofjorden som viktige temaer i det videre planarbeidet. Kommunen skal bidra til å oppfylle nasjonale mål om bedre vannkvalitet og en friskere Oslofjord.

PP Vestbys vurdering

Vannmiljøet er en av Vestbys viktigste naturressurser. Bekker, elver og våtmarker er avgjørende både for biologisk mangfold, friluftsliv, klimatilpasning og vannkvaliteten i Oslofjorden.

Vestby har flere viktige vassdrag, blant annet Kambobekken, Stamnesbekken, Solbergelva og Sånavassdraget. Disse bør gis høy prioritet i kommunens arbeid med naturrestaurering og vannmiljø.

Samtidig mener vi kommunen bør styrke innsatsen for å redusere avrenning fra utbygging, samferdsel og landbruk. Tiltak som restaurering av kantsoner, etablering av fangdammer og naturbaserte overvannsløsninger vil gi positive effekter både lokalt og for Oslofjorden.

PP Vestbys forslag

PP Vestby foreslår at kommunen:

- utarbeider en samlet handlingsplan for restaurering av kommunens viktigste bekker og vassdrag
- styrker arbeidet med kantvegetasjon og naturlige buffersoner
- prioriterer tiltak som reduserer avrenning til Oslofjorden
- samarbeider aktivt med nabokommuner og regionale myndigheter om Oslofjordarbeidet
- restaurerer ålegressenger og andre viktige marine naturtyper der dette er mulig
- følger utviklingen gjennom regelmessig overvåking av vannkvaliteten.

Forankring i planprogrammet

Forslagene bygger på planprogrammets mål om klima, vannmiljø, overvannshåndtering og en helhetlig forvaltning av Oslofjorden. Samtidig konkretiserer de hvordan kommunen kan bidra til å oppnå både lokale og nasjonale miljømål.

5. Masseforvaltning og deponier

Hva sier planprogrammet?

Planprogrammet legger opp til at kommunen skal vurdere arealer for mottak, mellomlagring og ombruk av overskuddsmasser, sikre lokal massebalanse og stille krav til tilbakeføring og etterbruk av arealer. Masseforvaltning er en viktig del av en bærekraftig arealpolitikk og skal ses i sammenheng med naturmangfold, jordvern, klima og samfunnssikkerhet.

PP Vestbys vurdering

Vestby har de senere årene opplevd et økende press knyttet til mottak, transport og deponering av overskuddsmasser. Dette skaper utfordringer for natur, jordbruksområder, vannmiljø og nærmiljø, og viser behovet for en mer helhetlig strategi.

PP Vestby mener masseforvaltning ikke bare er et teknisk spørsmål, men også et spørsmål om naturvern, jordvern, klima, folkehelse og innbyggernes livskvalitet. Kommuneplanen bør derfor gi tydelige føringer for hvor og hvordan massehåndtering kan skje.

PP Vestbys forslag

PP Vestby foreslår at kommunen:

- utarbeider en helhetlig strategi for masseforvaltning
- kartlegger egnede og uegnede områder for massedeponering
- legger lokal massebalanse til grunn ved større utbygginger
- prioriterer ombruk og gjenvinning av overskuddsmasser
- stiller strengere krav til konsekvensutredninger for natur, vannmiljø, grunnvann, trafikk og bokvalitet
- stiller krav om overvåking av vannkvalitet ved større deponier
- sikrer plan for etterbruk og restaurering av deponiområder

- legger til rette for tidlig informasjon og medvirkning fra berørte innbyggere.

Forankring i planprogrammet

Forslagene bygger på planprogrammets mål om bærekraftig arealforvaltning, lokal massebalanse, ombruk av masser, naturhensyn og god samfunnsplanlegging.

6. Klimatilpasning og naturbaserte løsninger

Hva sier planprogrammet?

Planprogrammet legger til grunn at Vestby skal rustes for klimaendringer gjennom forebyggende tiltak, klimatilpasning og styrket samfunnssikkerhet. Naturbaserte løsninger skal vurderes der dette er hensiktsmessig.

PP Vestbys vurdering

Klimaendringene vil gi mer intens nedbør, økt fare for overvann, erosjon og flom. Samtidig øker presset på kommunens tekniske infrastruktur.

PP Vestby mener naturen er en viktig del av løsningen. Våtmarker, åpne bekker, grønne områder og blågrønne strukturer kan redusere belastningen på overvannssystemene, styrke naturmangfoldet og samtidig gi bedre bomiljøer.

PP Vestbys forslag

PP Vestby foreslår at kommunen:

- prioriterer naturbaserte løsninger ved klimatilpasning
- etablerer regnbed og grønne overvannsløsninger i nye utbyggingsområder
- restaurerer våtmarker som naturlige flomdempere
- åpner lukkede bekker der dette er mulig
- utvikler blågrønne strukturer som en integrert del av arealplanleggingen
- innarbeider naturbaserte klimatiltak som førstevalg ved nye kommunale prosjekter.

Forankring i planprogrammet

Forslagene bygger opp under planprogrammets mål om klimatilpasning, samfunnssikkerhet, overvannshåndtering og bærekraftig utvikling.

7. Finansiering og gjennomføring

Hva sier planprogrammet?

Planprogrammet legger til grunn at kommuneplanen skal være realistisk, økonomisk bærekraftig og gjennomførbar. For å lykkes med planens ambisjoner må kommunen prioritere ressursene godt og utnytte eksterne finansieringsmuligheter der dette er relevant.

PP Vestbys vurdering

Vestby kommune har gode muligheter til å finansiere natur-, klima- og vannmiljøtiltak gjennom statlige, regionale, private og europeiske støtteordninger. Etter PP Vestbys vurdering utnyttes disse mulighetene i for liten grad.

En mer systematisk satsing på ekstern finansiering kan bidra til å realisere flere av kommuneplanens mål uten tilsvarende økning i kommunens egne investerings- og driftsutgifter.

PP Vestbys forslag

PP Vestby foreslår at kommunen:

- etablerer en årlig strategi for ekstern finansiering
- oppretter en tverrfaglig tilskudds gruppe med ansvar for å identifisere aktuelle støtteordninger og koordinere søknadsarbeidet
- at kommunen utarbeider den egen plan for fortetning i større deler av kommunen, slik at en gjennom tilknytning til allerede etablert infrastruktur få en bedre utnyttelse av denne og får nedbetalt disse investeringene gjennom tilknytningsavgifter. Samtidig bidrar kommunens nye planer til en bedre utnyttelse av det kollektive tilbudet som allerede er etablert i kommunen.
- samarbeider med frivillige organisasjoner, grunneiere, næringsliv og regionale aktører om prosjektutvikling
- prioriterer søknader om støtte til naturrestaurering, vannmiljø, klimatilpasning, friluftsliv og Oslofjorden
- rapporterer årlig til kommunestyret om søknader, innvilgede tilskudd og gjennomførte prosjekter.

Aktuelle finansieringsordninger

Tilskuddsordning Omtrentlige støttebeløp* Aktuelle tiltak

Natursats (Miljødirektoratet) 0,5–5 mill. kr Naturrestaurering, våtmarker, pollinatorområder og friluftsliv

Tilskudd til Oslofjorden 0,5–10 mill. kr Restaurering av vannmiljø, ålegress, reduksjon av avrenning

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus 0,1–3 mill. kr Naturmangfold, vannmiljø og klimatiltak

SMIL (Spesielle miljøtiltak i landbruket) 50 000–1 mill. kr Fangdammer, kantsoner,

erosjonssikring og kulturlandskap

Regionalt miljøprogram (RMP) Varierer Miljøtiltak i landbruket

Akershus fylkeskommune 0,1–2 mill. kr Friluftsliv, natur og klimatilpasning

Sparebankstiftelsen DNB 100 000–5 mill. kr

Friluftsliv, nærmiljø og naturprosjekter

Gjensidigestiftelsen 100 000–3 mill. kr

Nærmiljø, beredskap og frivillige miljøprosjekter

EU-programmet LIFE 5–50 mill. kr Store natur- og klimaprosjekter i samarbeid med andre aktører

Interreg ØKS / Interreg Europa 1–20 mill. kr Internasjonale samarbeidsprosjekter innen klima, natur og vannmiljø

*Støttebeløpene er veiledende og varierer mellom utlysninger og prosjektenes omfang.

PP Vestbys anbefaling

Vestby Pensjonistparti anbefaler at kommunen setter som mål å hente inn minst 3–5 millioner kroner årlig i ekstern finansiering til natur-, vannmiljø- og klimatiltak.

Dette vil styrke kommunens handlingsrom og gjøre det mulig å gjennomføre flere av kommuneplanens ambisjoner uten tilsvarende økning i kommunens egne kostnader.

Forankring i planprogrammet

Forslagene bygger opp under planprogrammets mål om bærekraftig ressursbruk, god økonomistyring, effektiv gjennomføring og langsiktig samfunnsutvikling. En aktiv strategi for ekstern finansiering vil bidra til å realisere kommunens mål innen natur, klima, vannmiljø og samfunnssikkerhet.

8. PP Vestbys forslag til kommuneplanen

På bakgrunn av våre vurderinger anbefaler Vestby Pensjonistparti at følgende innarbeides i kommuneplanens samfunnsdel:

1. Natur skal være en grunnleggende premiss for framtidig arealutvikling.

2. Kommunen utarbeider den egen plan for fortetning i større deler av kommunen, slik

at en gjennom tilknytning til allerede etablert infrastruktur få en bedre utnyttelse av denne og får nedbetalt disse investeringene gjennom tilknytningsavgifter.

3. Arealnøytralitet og naturregnskap innføres ved større arealendringer.

4. Vern av matjord, kantsoner og våtmarker styrkes.

5. Restaurering av Kambobekken, Stamnesbekken, Solbergelva og Sånavassdraget

prioriteres.

6. Arbeidet med Oslofjorden styrkes gjennom konkrete restaurerings- og miljøtiltak.

7. Naturbaserte løsninger skal være førstevalg ved klimatilpasning der dette er mulig.

8. Det utarbeides en helhetlig strategi for masseforvaltning og deponier.

9. Kommunen etablerer en strategi for å hente inn statlige, regionale, private og

europeiske tilskudd.

10. Frivillige organisasjoner, grunneiere og innbyggere involveres aktivt i natur- og

miljøarbeidet.

11. Kommunestyret får en årlig rapport om naturtilstand, vannmiljø, klimatiltak,

masseforvaltning og innhentet ekstern finansiering.

Forankring i planprogrammet

Forslagene bygger direkte på planprogrammets mål om bærekraftig samfunnsutvikling, klima, naturmangfold, vannmiljø, samfunnssikkerhet, arealforvaltning og god økonomistyring. De konkretiserer hvordan kommunens egne ambisjoner kan omsettes til praktiske og målbare tiltak i planperioden fram mot 2038.

9. Godsterminal, matjord og arealbruk

Hva sier planprogrammet?

Planprogrammet legger til grunn at kommunen skal legge til rette for næringsutvikling samtidig som hensynet til jordvern, naturmangfold, klima, transport,

samfunnssikkerhet og bærekraftig arealbruk skal ivaretas. Større arealbeslag skal konsekvens utredes, og ulike samfunnsinteresser skal vurderes opp mot hverandre.

PP Vestbys vurdering

Vestby er en attraktiv kommune for logistikk- og transportvirksomhet på grunn av beliggenheten mellom E6, jernbanen og Moss Havn. Samtidig er kommunen en viktig landbrukskommune med verdifull matjord og store naturverdier.

Dersom framtidige planer om en større godsterminal eller omfattende logistikkutbygging innebærer nedbygging av matjord eller verdifulle naturområder, mener PP Vestby at dette må vurderes svært grundig.

En slik etablering kan gi positive ringvirkninger i form av arbeidsplasser og næringsutvikling, men kan også få betydelige konsekvenser for:

- tap av matjord og dyrkbar mark
- naturmangfold og økologiske sammenhenger
- landskap og friluftsliv
- vannmiljø og avrenning til Oslofjorden
- støy, støv og luftforurensning
- økt tungtrafikk og klimagassutslipp
- bokvalitet i nærliggende boligområder
- behov for kostbare investeringer i veg- og transportinfrastruktur.

PP Vestby mener at slike konsekvenser må vurderes samlet, ikke stykkevis og delt.

PP Vestbys forslag

PP Vestby foreslår at kommuneplanen slår fast at:

- dyrket og dyrkbar jord skal ha et sterkt vern
- alternative lokaliseringer og gjenbruk av allerede utbygde næringsarealer skal vurderes før nye landbruksarealer tas i bruk
- større logistikk- og terminalprosjekter skal konsekvens utredes med hensyn til natur, jordvern, klima, vannmiljø, transport og samfunnsøkonomi
- innbyggerne skal involveres tidlig gjennom åpne informasjonsmøter og medvirkningsprosesser
- eventuelle regionale gevinster og belastninger bør vurderes i samarbeid med nabokommuner.

Forankring i planprogrammet

Forslaget bygger på planprogrammets mål om bærekraftig arealbruk, jordvern, naturmangfold, klima, transport og helhetlige konsekvensutredninger. Det innebærer ikke et standpunkt for eller mot en konkret godsterminal, men en anbefaling om at eventuelle framtidige prosjekter må vurderes åpent, kunnskapsbasert og med stor vekt på langsiktige konsekvenser.

10. Oppfølging, målindikatorer og rapportering

Hva sier planprogrammet?

Planprogrammet legger til grunn at kommuneplanen skal være et aktivt styringsverktøy med tydelige mål og prioriteringer. For å sikre at planens målsettinger oppnås, er det viktig å følge utviklingen gjennom målbare indikatorer og regelmessig rapportering.

PP Vestbys vurdering

PP Vestby mener at gode mål må følges opp med systematisk måling og åpen rapportering. Dette gir både kommunestyret, administrasjonen og innbyggerne et bedre grunnlag for å vurdere om utviklingen går i ønsket retning og om ressursene brukes effektivt.

Årlig rapportering vil også gjøre det enklere å justere kursen dersom utviklingen ikke følger de vedtatte målene.

PP Vestbys forslag

PP Vestby foreslår at kommunen utarbeider en årlig statusrapport som blant annet viser utviklingen innen:

- naturarealer som er bevart eller restaurert
- restaurerte bekker og vassdrag
- vannkvalitet i prioriterte vassdrag
- miljøtilstanden i Oslofjorden
- restaurerte våtmarker og kantsoner
- etablerte pollinatorområder
- gjennomførte klimatilpasningstiltak
- utviklingen i kommunens natur- og klimaregnskap
- innhentede statlige, regionale, private og europeiske tilskudd

- gjennomførte natur- og miljøprosjekter.

Rapporten bør behandles av kommunestyret én gang i året og inngå som en del av kommunens ordinære plan- og økonomioppfølging.

Forankring i planprogrammet

Forslagene bygger opp under planprogrammets mål om kunnskapsbasert planlegging, bærekraftig utvikling, god ressursforvaltning og systematisk oppfølging av kommunens mål.

11. Avslutning

Vestby Pensjonistparti ønsker en kommune som utvikles med omtanke for både dagens og framtidens innbyggere. Vi mener bærekraftig utvikling handler om å finne en god balanse mellom boligbygging, næringsutvikling, naturvern, jordvern, klima, samfunnssikkerhet og livskvalitet.

Natur, vannmiljø og Oslofjorden er blant Vestbys viktigste fellesverdier. En kommune som tar vare på disse ressursene, investerer samtidig i folkehelse, beredskap, attraktivitet og framtidig kommuneøkonomi.

Våre forslag bygger på kommunens egne mål og ambisjoner, men konkretiserer hvordan disse kan omsettes til praktisk handling. Vi har lagt vekt på løsninger som er realistiske, målbare og gjennomførbare, og som samtidig kan finansieres gjennom en mer aktiv bruk av statlige, regionale, private og europeiske støtteordninger.

Vestby Pensjonistparti håper høringsuttalelsen blir et konstruktivt bidrag til det videre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og ser fram til den videre behandlingen av planen.

12. Signatur

Vestby Pensjonistparti (PP Vestby)

Terje Mjønes Leder

Vestby, juni 2026